



Kaj bo?

Ameriški kreditni rejting je prvič v zgodovini padel in zavlada je strah pred novo recesijo. No, v Sloveniji nismo videli niti še dna prve, opozarjajo ekonomisti, naš pogoltni divji kapitalizem pa gre neovirano naprej.

Vanessa Cokl

Bo nova globalna finančna kriza? To je čez noč postalo najbolj vroče vprašanje, potem ko se je za kratek čas zdelo, da je najhujše po dogovoru demokratov in republikancev zadnji trenutek o ameriških finančah, o javnem dolgu, mimo. Bonitetna ocena ZDA, kreditni rejting, je prvič v zgodovini padla, z najvišje možne, AAA, na AA+, v rdečih številkah so borze, investitorji naj bi bili samo prejšnji teden izgubili 2500 milijard dolarjev, padla je cena nafte. V Beli hiši so se po začetnem molku odzvali, češ da so se ocenjevalci finančnega tveganja zmotili za dva bilijona dolarjev, a v vplivni bonitetni hiši Standard & Poor's ne popuščajo. V Evropi so oči uprte v finančne težave Španije in Italije. Slovenija pa še ni videla niti dna prve krize, opozarjajo ekonomisti. Kar pa očitno prav nič ne ovira menedžerjev. Slovenski direktor

v povprečju zasluži 150 tisoč evrov na leto. Več kot na primer češki ali slovaški, je pokazalo poročilo, ki so ga pripravili v Slovensko-nemški gospodarski zbornici. Stečajni in odpuščanja pa se nadaljujejo. Po podatkih zavoda za zaposlovanje je med brezposelnimi največ tistih s stečajnih pogorišč in starejših pa tako imenovanih dolgotrajno brezposelnih. Daljša se povprečna doba brezposelnosti, zdaj je že pri slabih dveh letih. Spet se krepi delež brezposelnih žensk. V Ameriki, ki je tačas pri 9-odstotni brezposelnosti (v evroobmočju je brezposelnost slabih 10 odstotkov), njena gospodarska rast pa je bila v drugem letošnjem četrtletju komaj nekaj čez odstotek, medtem kljub finančnim pretresom velika podjetja, kot so Apple, Microsoft, Goodyear ..., delajo z velikimi dobički. Zlasti zato, ker so v recesiji rezala stroške



Delavci mariborskega podjetja Karoserije, ki s presledki stavkajo že več kot dva meseca. "Župana želimo obvestiti o tem, kaj se dogaja v nekaterih podjetjih, kakršno so. Kar zadnja dva meseca odvzete človekove pravice, odvzeto jim je dostojanstvo, zaposelnik počne, kar se mu zljubi," je dejal Martin Dular, predsednik štajerskega sindikata.

in odpuščala, ta svojevrstni paradoks razlagajo ekonomisti.

Klobasov maneuver

Po (začasnem?) kompromisu zaradi avstrijske karavanške dodatne omejitve prometa težkih tovornih vozil, ki je sredi velike selitve turistov povzročila velike tovornjarske kolone, si je predsednik sekcije za promet pri Obrtni zbornici Slovenije Andrej Klobasa pred karavanškimi predorom, ki mu je grozila tovornjarska blokada, privoščil

avstrijsko - klobaso. Na vrsti sta, je rekel, slovenski prometni minister in avstrijska ministrica, da dogovorjeno zapečatita, ali pa bo ta vikend na Karavanškah spet vroče. Ministru Patriciju Vlačiču je dopust skvarilo še stanje v Luki Koper, ki jo je zablokirala stavka nezadovoljnih žerjavistov. Zaradi Karavank in koprškega pristanišča so ga v SDS pozvali k odstopu. Oglasil se je predsednik republike Danilo Türk in se zavezal za najemne luške delavce pri podizvajalcih,



Pivovarno Laško bi imel eden najbogatejših Slovencev Igor Lah.



Urednice edicij Raščanove firme Delo Revij

Stran / Page: 4

Doseg / Reach: 38000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1294 cm²

2 / 3



seca, so v ponedeljek pripravili protestni shod pred mariborsko mestno občino. roserije, kjer delodajalci počnejo tisto, česar ne bi smeli. Delavcem v podjetju so eni so brez plač in plačanih ostalih prispevkov. Kljub tožbam na inšpektoratu lasta SKEI.



Na smaragdni Soči preživlja dopust tudi veliko tujih turistov.

da ne bi bili v neenakopravnem plačnem položaju. No, po živčnem tednu so stavko v Kopru v noči na soboto le zaključili. Izpad prihodka je ocenjen na dober milijon evrov, ker žerjavi niso delali, so nastajale zamude v tovornem prometu na železnici, jezili so se ladjarji, že so padale stave, v katero pristanišče bodo pobegnili, če bo koprsko stalo. Potem pa so pogajanja stavkajočih in luške uprave le dala rezultate. Člani stavkovnega odbora ne bodo

ostali brez službe, sklenjen je kompromis: trije žerjavisti na dva žerjava do konca poletja. Podpisan je enoletni socialni mir.

Revije na dražbi

Tajkunov, kot so pogoltni slovenski, zgodovina kapitalizma ne pozna, je za Večerovo sobotno prilogo rekel zgodovinar dr. Peter Vodopivec, ko smo gledali, kako požrešnost v kratkem času uniči to, kar je delovalo desetletja, na pri-

mer od zasebnih apetitov Mateja Raščana, veččega uporabnika slovenske zakonodaje, ki, kakor kaže, dovoljuje tudi najbolj nepredstavljive finančne akrobacije, izčrpane Delo Revije. Zato gre cel kup tako imenovanih ženskih revij na negotovo dražbo.

Z obveznicami bi

Pivovarno Laško pa bi imel eden najbogatejših Slovencev Igor Lah. Njegova finančna družba KS Naložbe je objavila prevzem-

no ponudbo za vse pivovarske delnice. Lah bi jih kupil ne z gotovino, temveč z obveznicami, katerih nominalna vrednost je - en evro. Iz NLB, ki je s 23,5-odstotnim deležem največji lastnik Pivovarne Laško, so še isti dan sporočili, da prevzemne ponudbe ne bodo sprejeli, za male delničarje je ponujeno neresno, laška delnica je takoj padla, analitiki pa so hitro ocenili, da bi Lah do pivovarne rad tako rekoč zastonj. Zgodba naj bi epilog dobila septembra.



so na tiskovni konfrenki izlile svoj gnev in gorje.



Finančno ministrstvo je ponovno prižgalo zeleno luč za odlog plačevanja delavskih socialnih prispevkov.

Stran / Page: 4

Doseg / Reach: 38000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1294 cm²

3 / 3

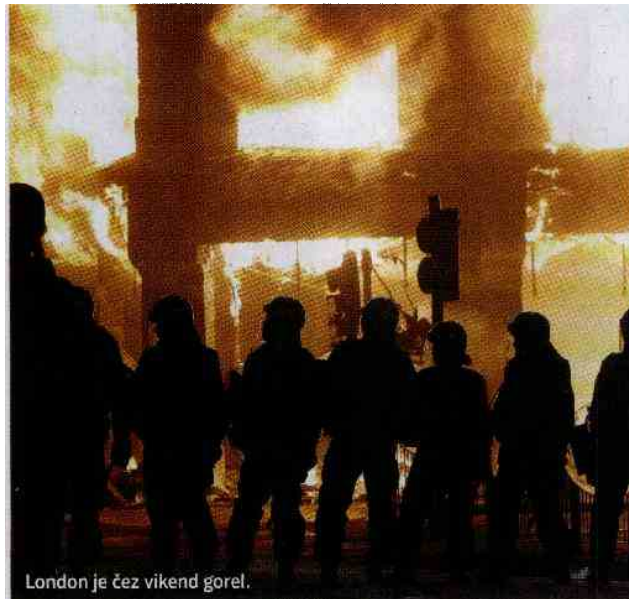
Odpustki slabim

Potem ko je bil velik halo zaradi napol skrivnostnih seznamov tako imenovanih slabih delodajalcev, jim država spet daje odpustke. Finančno ministrstvo je ponovno prižgalo zeleno luč za odlog plačevanja delavskih socialnih prispevkov. Kar se običajno konča tako, da niso nikdar plačani, so pa delavci pomembno prikrajšani pri delovni dobi in pri pogojih za upokožitev. Odlog/odpis plačevanja prispevkov, kakor ga zagovarja ministrstvo za finance, je po prepričanju pravnikar dr. Rajka Pirnata nič manj kot nezakonit. Pa se bo kaj zgodilo?

Če država to dovoli, pravi Pirnat, posega v pravice delavcev, ki so prispevke zaslužili, zato bi morali biti nakazani naprej. Tu ne gre za to, da bi se država prikrajšala za kaj svojega. Delavsko pravico odpiše. Po Pirnatovem prepričanju bi morali zaposleni biti celo obveščeni, da nimajo plačanih prispevkov, da bi se lahko branili, torej sprožili upravni spor.

Selitev k Ferlincu

Franci Matoz, patrijski odvetnik Janeza Janše, je pohitel in še v sodnih počitnicah izpeljal prvi poskus pritiska na novega tožilca v zadevi Patria. Vroč tožilski spis je v roke dobil vrhovni državni tožilec Mariborčan Andrej Ferlinc, ker višja državna tožilka Branka Zobec Hrastar, ki je spisala obtožni predlog proti Janši in preostalim zaradi domnevnih podkupnin v finsko-slovenskem orožarskem poslu - obtožnice si je pridelal tudi na Finskem in v Avstriji -, po seriji političnih diskvalifikacij na svoj račun in ker država, kakor je rekla, svojih funkcionarjev ne zaščiti, po desetletjih zvestobe tožilstvu prestopa med odvetnike. Selitev zadeve Patria k Ferlincu ima po Matozu eno samo sporočilo: obtožni predlog, uperjen v nekdanjega predsednika vlade, je neutemeljen. Zato primorski odvetnik, ki je v začetku poletja Janši asistiral, ko je ovadil Hra-



London je čez vikend gorel.

starjevo, ker si ga je "dovolila" obtožiti, pričakuje, da bo vrhovni državni tožilec "ta nesmiselni proces" končal. Če pa ga ne bo, bo Matoz zelo razočaran, prepričan bo, da v ozadju ni strokovnost ... No, Janšev zagovornik je pozabil, da obstaja še ena možnost: da se bo osebam iz slovenskega obtožnega predloga kmalu še tožilo po Branki Zobec Hrastar. Začetek sojenja na ljubljanskem okrajnem sodišču je napovedan za začetek septembra.

Upor v Londonu

London je čez vikend gorel. Izgredi na severu vlemesta so uničili četrt Tottenham, dom tudi številnih priseljencev v britanskem glavnem mestu. Vse se je začelo iz upora, ker naj bi bila londonska policija v četrtek brez razloga ubila nekega tridesetletnika. Londonski staroselci so zgroženi in pretreseni, česa podobnega, pravijo, še niso videli, nekdo je razdejanje primerjal celo s posledicami nemškega bombardiranja med drugo svetovno vojno. No, incidentov se vsaj za zdaj ne poskuša razlagati s protipriseljskimi motivi. Policisti so v nedeljo govorili o kriminalnih gnezdih, premierjevi ljudje (David Cameron je počitnikoval v Italiji) pa so v njegovem imenu sporočili, da je to, kar se je primerilo, nesprejemljivo.

Abraham Obama

Štiriinštirideseti predsednik ZDA Barack Obama je praznoval petdeseti rojstni dan. Abrahamovca so vsaj tisti dan (4. avgusta) v medijih manj napadali kot sicer. Pritisk zaradi tega, ker je država na robu bankrota, pa se je že naslednji dan nadaljeval.

O prvem temnopoltem predsedniku ZDA so mediji in konkurenčni politiki zmerom poskušali plasirati kaj novega, predvsem neprijetnega zanj. Visokorasli nobelov nagrajenec pa je vedno znova zatrdil, da o njem že vse vemo. Pod lučmi žarometov je spreten, gotovo je zato velika medijska zvezda. Večkrat le priznal, da je v srednješolski letih redno užival alkohol, marihuano in kokain, kar pa danes obžaluje in opisuje kot velik moralni neuspeh, ki pa je bil potreben, da se je popolnoma našel. Nekdaj strasten kadilec, je Obama poskušal nehatis to nevarno razvado že pred nekaj leti, a mu je to uspelo šele v začetku lanskega leta. Zato, da bi bil pravi vzor ameriški mladini. Bil je urednik revije Harvard Law Review, ki ima največji vpliv na pravne zadeve v Združenih državah. Ko je bil leta 1991 izvoljen za prvega temnopoltega direktorja te pravne revije, naj bi napisal knjigo o rasnih odnosih, ki pa se je kasneje spremenila v osebne spomine z naslovom Dreams from My Father. Dvanajst let je na



univerzi v Chicagu predaval ustavno pravo. Leta 1992 se je zavzelo ukvarjal s projektom Project Vote, s pomočjo katerega je dosegel zadani cilj, registrirati od 150.000 do 400.000 neregistriranih Afroameričanov v zvezni državi Illinois, kar ga je izstrelilo na listo štiridesetih ljudi, mlajših od 40 let, z izjemnim potencialom.

V politiki je povsod veljal za svež veter, njegov zmagovalni govor po izvolitvi za predsednika države v Grant Parku v Chicagu je tako spremljalo več sto tisoč ljudi. Od velikih besed ni ostalo veliko, ker se ni nič zgodilo, kriza pa je bistveno poslabšala standard ljudi, je zaupanje vanj načeto.